

XXII. Oikeusaputoimisto

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1939 oli seuraava:

Joulukuun 21 p:nä 1938 pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto valitsi oikeusaputoimiston johtokuntaan v:ksi 1939 seuraavat jäsenet: asianajaja N. Arosen, lakitieteenkandidaatti G. Norrménin, oikeusneuvosmies G. Nyberghin, toimittaja A. Sumun ja varatuomari E. Tulenheimon. Näistä johtokunta valitsi puheenjohtajaksi oikeusneuvosmies Nyberghin ja varapuheenjohtajaksi asianajaja Arosen. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli rahatoimenjohtaja J. Helo.

Johtokunnalla oli vuoden aikana neljä kokousta, joissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja apulaisoikeusavustajan tointa varatuomari Y. Hämesalo. Toimistoapulaisena oli lakitieteenylioppilas S. Lindegrén, joka syyskuun 15 p:stä joulukuun 31 p:ään nautti sairaslomaa sijaisenaan lakitieteenylioppilas S. Salomaa. Kesälomasijaisina toimistossa olivat varatuomari H. Miilumäki ja konttoristi E. Koivula.

Toimiston menosääntö nousi kertomusvuonna 219,795 mk:aan edellisenä vuonna oltuaan 191,795 mk.

Oikeusaputoimisto sai vuoden aikana entiseen tapaan toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt). Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten kotimaassa toimivien oikeusaputoimistojen kanssa.

Muuten oikeusaputoimiston toiminta jatkui entiseen tapaan. Asiakkaiden ja asiain luku pysyi suurin piirtein muuttumattomina, joskin lisäystä oli jossain määrin havaittavissa. M.m. työpalkkariitoja koskevat asiat lisääntyivät. Reservin kertausharjoitukset aiheuttivat jatkuvasti lisääntymistä sotilasavustusasioissa. Jäljempänä seuraavat numerotiedot valaisevat tarkemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna.

Käyntien luku oli 12,369, edellisenä vuonna 11,944, v. 1937 11,823 ja v. 1936 12,009.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaanotto-päiviä	Käyntien kakkiaan	Käyntejä päivää kohden		Vastaanotto-päiviä	Käyntien kakkiaan	Käyntejä päivää kohden
Tammikuu	25	1,095	43.8	Heinäkuu ...	26	948	36.5
Helmikuu.....	24	993	41.4	Elokuu	27	1,118	41.4
Maaliskuu	26	1,114	42.8	Syyskuu ...	26	986	37.9
Huhtikuu	22	884	40.2	Lokakuu	26	1,105	42.5
Toukokuu	24	1,113	46.4	Marraskuu .	25	1,106	44.2
Kesäkuu	25	1,277	51.1	Joulukuu ...	23	630	27.4
				Yhteensä	299	12,369	41.4

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 299 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 41.4 niiden edellisenä vuonna ollessa 39.7 ja v. 1937 39.3.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 94 ja pienin 10.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin y.m. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 4,341, joista 4,306 oli kertomusvuonna tulleita ja 35 edellisestä vuodesta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 4,270, niistä hakemuskirjoja 3,675.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittyi-vät seuraavasti:

	Mp	Np	Yht.		Mp	Np	Yht.
Ajomiehiä	2	—	2	Koneenhoitajia .	3	—	3
Asfalttityönteki- jöitä	2	—	2	Konemestareja .	3	—	3
Asioitsijoita	2	—	2	Konttoristeja ...	5	9	14
Autonapumiehiä	5	—	5	reita	1	—	1
Autonasantajia .	8	—	8	Kulkukauppiai- ta	9	1	10
Autonkuljettajia	36	—	36	Kutojia	—	11	11
Autonomistajia .	1	—	1	Kylvettäjiä	—	1	1
Autonpesijöitä ..	—	1	1	Laivapoikia	1	—	1
Betonityönteki- jöitä	6	—	6	Laborantteja	1	—	1
Ent. luotseja	1	—	1	Lapsenhoitajia ..	—	2	2
Ent. opettajia ...	1	—	1	Lastentarhan- opettajia	—	1	1
Ent. poliiseja	1	—	1	Latojia	1	—	1
Eristäjiä	1	—	1	Laulajattaria ...	—	1	1
Filosofiankandi- daatteja	1	—	1	Leipureita	2	8	10
Hierojia	—	2	2	Levyseppiä	1	—	1
Hiojia	4	—	4	Liikeapulaisia ...	4	17	21
Hopeakiilloitta- jia	1	1	2	Liikemiehiä	1	—	1
Huonekalunkiil- loittajia	1	—	1	Lämmittäjiä	4	—	4
Juoksupoikia ...	2	—	2	Maalareita	30	—	30
Juoksutyttöjä ...	—	6	6	Maanviljelijöitä .	1	—	1
Kamppajia	—	6	6	Makkaratyönte- kijöitä	3	—	3
Kauppamatkus- tajia	6	—	6	Mekaanikkoja ...	2	—	2
Kauppiaita	2	2	4	Merimiehiä	1	—	1
Keittäjiä	—	28	28	Metallityönteki- jöitä	9	—	9
Kelloseppiä	1	—	1	Modisteja	—	4	4
Kersantteja	1	—	1	Muurareita	5	—	5
Kirjaltajia	2	—	2	Musiikkereita ...	4	—	4
Kirjansitojia ...	3	—	3	Nahkatyönteki- jöitä	2	—	2
Kirvesmiehiä ...	26	—	26	Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	1,774	1,774
Kivityönteki- jöitä	8	—	8	Neitejä	—	11	11

	Mp	Np	Yht.		Mp	Np	Yht.
Näyttelijöitä ...	—	1	1	Silittäjiä	—	11	11
Ompelijoita	—	49	49	Sorvaajia	4	—	4
Opiskelijoita ...	1	1	2	Suutareita	3	—	3
Pakkaajia	3	—	3	Sähköasentajia .	15	—	15
Palvelijoita	—	89	89	Sähkötyönteki-			
Partureita	1	4	5	jöitä	2	—	2
Peltiseppiä	7	—	7	Talonmiehiä	6	3	9
Pesijöitä	—	10	10	Tarjoilijoita	—	25	25
Pianonvirittäjiä.	1	—	1	Tehdastyönteki-			
Piirustajia	1	—	1	jöitä	9	129	138
Prässääjiä	2	—	2	Teknikkoja	1	—	1
Putkityönteki-				Tiilenkantajia ...	1	—	1
jöitä	11	—	11	Torikauppiaita .	—	2	2
Puuseppiä	16	—	16	Tullaajia	2	—	2
Rahastajia	—	3	3	Tuomareita	1	—	1
Rakennustyön-				Turkkureita	2	—	2
tekijöitä	8	24	32	Työntekijöitä			
Rappareita	2	—	2	(edellä mainit-			
Rautatieläisiä ...	3	—	3	semattomia) ..	210	—	210
Ravintola-apu-				Työnjohtajia	2	—	2
laisia	—	25	25	Vahtimestareita.	10	—	10
Ruokalakojunpi-				Valajia	2	—	2
täjiä	—	2	2	Varastoapulaisia	9	—	9
Räätäleitä	11	—	11	Vartijoita	11	—	11
Sanomalehden-				Verhoilijoita	5	—	5
jakajia	—	2	2	Viilajia	11	—	11
Seppiä	6	—	6	Väjäreitä	4	—	4
Siivoojia	—	51	51				
				Yhteensä	600	2,317	2,917

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:

vuokrariitoja	42	Testamenttioikeuteen kuulu-	
työ- ja palkkariitoja	420	via asioita	5
muuta velkomisjuttuja	53	Yleisiä veroja koskevia asioita	113
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	27	Vähäpätöisiä rikosasioita	3
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Sotilasavustuksia	1,421
avioriitoja	9	Tapaturma-asioita	23
avioeroja	122	Toimeksiantoja	82
perheen elatusasioita	145	Tiedusteluja, hakemuksia, va-	
kuolleeksi julistamisia	1	lituksia y.m.	1,851
Perintöoikeuteen kuuluvia			
asioita	24	Yhteensä	4,341

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 4,316 kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	534	Annettu eri viranomaisille.....	3,490
Oikeudenkäynnillä ratkaistu...	158	Juttuja, joissa toimisto otti	
Erinäisistä syistä jätetty sil-		haasteen, mutta ei ajanut	
lensä	108	loppuun	26
		Yhteensä	4,316

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 3,490 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	14	ensimmäinen kaupungin-	
Valtioneuvosto	19	vouti	15
Valtiovarainministeriö	1	raastuvanoikeus.....	12
Sisäasiainministeriö	2	poliisilaitos	1
Kulkulaitosten ja yleisten toi-		sairaalahallitus	1
den ministeriö	2	huoltolautakunta	8
Puolustusministeriö	2	lastensuojelulautakunta	2
Sosiaaliministeriö	5	kiinteistölautakunta	1
Ulkoasiainministeriö	1	Tampereen kaupunginhallitus	1
Korkein oikeus	19	Porvoon kaupunginvouti	1
Korkein hallinto-oikeus	191	Lahden kaupunginvouti	1
Valtiokonttori	1	Lahden kaupungin verotus-	
Lääkintöhallitus	1	lautakunta	1
Vakuutusneuvosto	19	Haagan kauppalanhallitus ...	1
Valtion tapaturmatoimisto ...	1	Helsingin kihlakunnan kruu-	
Uudenmaan läänin maaherra	1,632	nunvouti	1
Hämeen läänin maaherra	2	Helsingin maalaiskunnan kun-	
Viipurin läänin maaherra.....	3	nallislautakunta	1
Mikkelin läänin maaherra	1	Helsingin sotilaspiirin esikun-	
Kuopion läänin maaherra	3	ta	4
Oulun läänin maaherra	1	Helsingin sotilaspiirin kutsun-	
Tampereen tuomiokapituli	1	tatoimisto	2
		Karjalan kannaksen sotilas-	
Helsingin kaupungin:		piirin esikunta	1
kaupunginhallitus	25	Siviilivirkakunnan leski- ja	
tutkijalautakunta	41	orpokassa	1
maistraatti	1,448	Yhteensä	3,490

Se seikka, että 108 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 26 edellä mainittua asiaa, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomicistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan,

osittain, ettei vastaajia oltu haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 192 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden aikana loppuun 158 asiaa, joista 151 juttua voitettiin ja 7 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 315 kertaa 153 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 299: ään, esiinnyttiin niin muodoin raastuvanoikeudessa enemmän kuin joka toinen päivä.
